

ماہنامہ ی

نسخہ ی چہارم / ہیرہ ما / ۱۵۲۴ نیری

دماوند تروک بوشہ ...

صفحہ ی ۳

چنگل قلیہ

۱۴

گردشگری نکا

۱۰

آغوز کا

۹

دندون سری

۸

محمد ولی خان تنکابنی

۷

ماہنامہ مازرونی ها / نسخہ ی چہارم /
ہیرہ ما / ۱۵۲۴ تبری

تہیہ و اجرا:

تیم مازرونی ها

نویسندگان:

میشم اسلامی، محمد پورعلیجان

شباہنگ چاووشی نژاد، محسن صالحی

مریم ظاہرین، بہنام نوذری

صفحہ آرا:

بہنام نوذری

مدیر روابط عمومی:

رضا حسینی

فہرست

۳ دماوند تروک بوسہ

۱ خبر خنہ

۵ واژہ خنہ

۴ شعر خنہ

۷ محمد ولی خان تنکابنی (مشاہیر خنہ)

۶ پیر بٹوتہ مثال

۹ آغوز کا

۸ دندون سری (رسم و رسوم)

۱۲ کتاب خنہ

۱۰ گشت و گذار نکای ور

۱۴ چنگل قلیہ (آشپز خنہ)

۱۳ کار و ہنر (لمہ سو)

۱۶ نگار خنہ

۱۵ طنز خنہ

اول سلام !

اَنه موضوع دره بحث هاگردن اِسّه که آدم ندونه کمیتا ر بئیره
دِماسّه و باز هاکنه!! انتقال آب کاسپین دریا جا بئیر تا لاب
هاگردن استان و وحدت ناشتن مردم مازندران دئی جا!!

این ماه اون لاب کردن استان خوامه اتا پَنیک بئیرم!!

این سایت ها آدم مرور کنه جدائی طلب ها بیشترین دلیلی
که ذکر کننه، جدائی اِسّه عدم پیشرفت، کم بودن کار و نداشتن
کارخنه و فاصله مرکز استان جا هسه!

با اجازه، همه ایان موارد با دید کارشناسی بررسی کمی!
کارشنان خبره این کار هم دعوت هاگردمی که به وقتش معرفی
کیمی!!

پرسروملداش:

استاد کاردانیان

شمه نظر درباره نداشتن کار ، غرب استان چچی هسه؟؟

استاد کاردانیان:

کار که همه جایی هسه!! ولا من شرق و مرکز استان هم کار
ندیمه!

قوم کشور کار دنیه! اگه این قضیه ر تعمیم هادیم، به این
نتیجه رسمی که دَکَل جهان دله کار دنیه!

پرسروملداش:

استاد پیشرفت نسب؟ شمه نظر درباره عدم پیشرفت که این رفقون گنه چچی هسه؟
پیشرفت نسب:

عدم پیشرفت که گننی؟ اته کم جای بحث داینه! یعنی چی؟ در جریان دَرئی که
فاکتور پیشرفت اتا مقدار کیفی هسه! چتی به این نتیجه برسینی که شما پیشرفت
نکردنی؟؟

پرسروملداش :

استاد کارخنه نجات لطفا شه نظر درباره این قضیه که غرب استان کارخنه ناینه، بوین!
استاد "کارخنه نجات" :

من خوامه اول این رفقون اِسّه اته کم تاسف بخرم!!

ملچ ملوچ! {صدای تاسف بخردن}

بخشنی!! شمه وقت بئیت بیئه!!

جان رفق اهل غرب استان، راهی که شونی اشتباه هسه!! شما گنج سر نیشتنی! شمه
کوه، شمه دشت، شمه آبشار، شمه جنگل گنج هسه! ته دونی سالانه گردشگری چنه
درآمد زائی داینه؟؟ ته دونی که صنعتی بئین ته شهر چه تبعاتی داینه؟ بیدار بواش!
پرسروملداش : خواهش کیمی استاد فاصله ی جا که شه نظر درباره این قضیه که رفقون
جدائی طلب فاصله مرکز ر بهونه جدایی کننه، بَوْن!
استاد فاصله :

من شمه حرف قبول کمه! اما منم اتا چی گمه شما قبول هاکنین!! قبول دارنی قرن
بیست و یک درمی!! قبول دارنی اِسا عصرِ الکترونیک و اینترنت هسه!! شما ایان
قبول هاگردنی؟؟ منم در ادامه قبول کمه که دولت اِتی که وِسّه شهر الکترونیک دِمَال
بئیره، نئیه!! اتا روز وارش بیه، قوم دستگاه دستگاه از کار کفنه!

بله همه تی که بدینی، کارشناسان محترم برنامه با بررسی علمی ثابت هاگردنه که راه
پیشرفت مازندران ، لاب هاگردن و نیئه!!

(پرسروملداش عالم) (:))

مناطقى كه تا اِسا پاكَ سازى صورت بَنِيته، پاركَ چنگلى
ميرزا كوچك خان آمل دله و ساحل شهر سرخ رود (دِ وار)
و درياچه زريوار استان كردستان دله بيه.
جا دايه اينجه بُوَم كه ، تيم مازرونى ها اين رفقون دست
خَش دِنه و آماده هرگونه همكارى با اين عزيزون هسه.

به گزارش گروه محیط زیست -خبرگزاری میراث فرهنگی-
چند صباحي هسه جوون هاى دوست دار محیط زیست،
بصورت خودجوش و داوطلبانه گروه «رفتگران طبیعت»
با شعار «ایرانی زباله غی ریزد»، تشکیل هدانه. این گروه
به شکل همزمان استان هاى مختلف دله، زباله ها ر
مناطق طبیعى جا جمع كُئنه.

کنسرت موسیقی مازندرانی و آذری
برگزار بئیّه

طبق برنامه ای که از قبل همانگی ها کرد بینه، ششم مهر ماه کنسرت موسیقی مازندرانی
و آذری تالار وحدت دله برگزار بئیّه . موسسه فرهنگی و هنری پارپیرار مردم مازرون کمک
جا و همکاری بنیاد رودکی ، بنیاد هم اندیشی تبری و گروه های موسیقی هزار دستان
مازندران به خوانندگی علی اصغر رستمی و عاشیقار آذربایجان به خوانندگی عاشیق احد
ملکی «موسیقی مشترک مازندرانی و آذربایجانی» رِ با شعار:

بنی آدم اعضای یک پیکرند که در آفرینش زیك گوهرند

چو عضوی به درد آورد روزگار، دگر عضوها را نماند قرار

که ونه هدف کمک به مردم زلزله زده آذربایجان ، تقویت ارتباط میان اقوام ایرانی و
وحدت میان اقوام بیه.
همه تی که قبلا بتنه، هموم درآمد این برنامه صرف حمایت بازمانده های زلزله ی
آذربایجانی جا بونه .

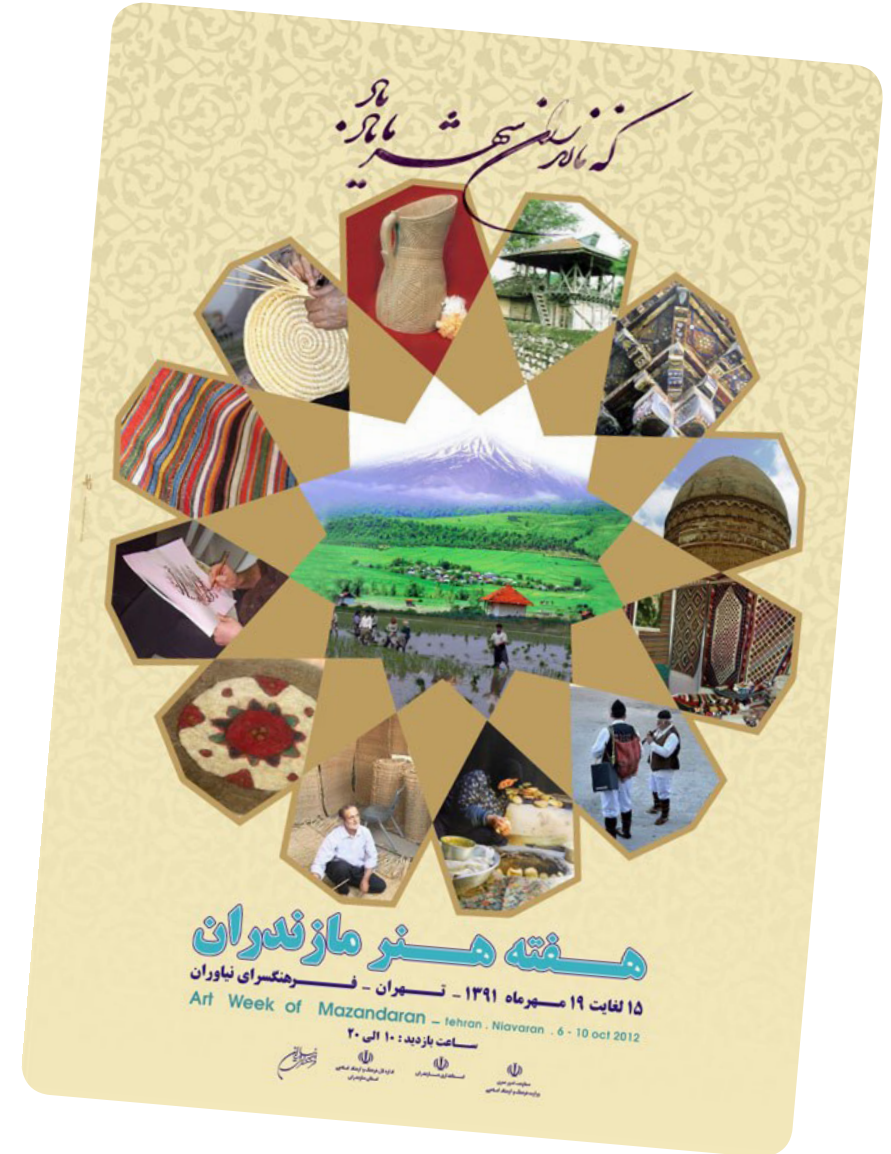
منبع :
سایت پارپیرار

پنج روز با مازندران دیروز و امروز نیاوران دله

هفته هنر استان مازندران با هدف شناسایی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های هنرمندان برجسته این استان با همکاری معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اداره کل ارشاد اسلامی استان مازندران 15 تا 19 مهرماه به میزبانی فرهنگسرای نیاوران، تهران دله برگزار بونه.

این هفته دله غرفه‌های آثار هنری و صنایع دستی، مطبوعات، ساخت ساز، معرفی مشاهیر استان و غذاهای محلی استان مازندران در فضای باز فرهنگسرای نیاوران برپا بونه. همچنین اتا غرفه با موضوع دفاع مقدس پذیرای بازدیدکنندگان هسه. فضا سازی بومی که با استفاده از کلبه‌های مختلفی که کوه و دشت، شالیزار و دامداری‌های استان وجود داینه، از جمله برنامه‌های هفته هنر استان مازندران به شمار شونه.. اجرای موسیقی محلی، شامل تک نوازی و گروه نوازی با سازهای کوبه ای و سورنا جهت استقبال بازدیدکنندگان جا و برگزاری آئین‌های نمایشی خاص استان مازندران مثل «رقص برنج» و «عروس بران» جدول برنامه‌های این هفته هنری قرار داینه.. در بخش گالری 150 تابلوی هنری و 20 اثر حجمی گوشه‌هایی از ذوق و مهارت هنرمندان این استان هنر پرور را به نمایش اهلنه..

اجرای موسیقی مقامی و اجرای نمایش محلی و مراسم آیینی ویژه استان مازندران، از جمله بخش‌های مراسم افتتاحیه هفته هنر استان مازندران هسه.

قله دماوند که نمادی از ایران به شمار آید تا ۲۰۰ سال آینده از جغرافیا به تاریخ شونده! این، نتیجه محاسبات دکتر اسماعیل کهرم، فعال و متخصص محیط زیست هسه.

دماوند تروک بوسه...

توجه به اینکه پوکه معدنی در برابر اهمیت قله دماوند ارزشی نایب، فعالان محیط زیست خوانه که رفت و روش معادن پوکه به ویژه ارتفاعات دله متوقف بوه؛ چون بیشین صدها کامیون هر روز هر روز این کوه آینده ای جز تخریب گستره این قله و از بین بردن و نایب!!

دکتر کهرم در همایش "روز ملی دماوند" که امسال رینه دله برگزار بیه، انتقادهایی مطرح ها کرده و به این نکته اشاره ها کرده که: "سال ۱۳۷۰ پیش بینی ها کرد بیه که اگه این سدها در مسیر رودهای منتهی به دریاچه ارومیه بسات بوه، این دریاچه خشک بونه. اما خله ها گفته که، دریاچه ای به این وسعت مگه خشک بونه؟؟ باور نکردنه!! ولی ارومیه خشک بیه!

امروز هم گمه، اگه این بهره برداری ها دماوند کوه جا ادامه پیدا هاکنه، انا روز دماوند هم نابود بونه."

ابراز نگرانی این استاد محیط زیست راجع به سرنوشت دماوند در حالی هسه که سال ها دستانداران محیط زیست، نسبت به برداشت های وسیع پوکه دماوند معدن جا به ویژه ارتفاعات بالا دله، هشدار هدانه ولی این روند همچنان ادامه داینه. شایان ذکر هسه پوکه، ساختمان بساتن دله به کار شونه و دماوند انا از منابع این ماده معدنی هسه. با این حال، به دلیل ساختار خاک این کوه، که انسجام و چسبندگی نداینه باعث بشین کم کم این کوه بونه. این مساله ارتفاعات بالای دله، نمود بیشتری داینه و خطرناکتر هسه.

به گزارش عصر ایران، این استاد محیط زیست که انا برنامه ی رادیویی شرکت ها کرد بیه با ابراز نگرانی دماوند آینده ی جا، بته: "معدن های پوکه، سال ها هسه که دماوند رز کنه و از بین ورئه. به طوری که هر روز ۵۰۰ تا ۸۰۰ کامیون کوه دماوند جا، پوکه ورئه و این کار جا دارئه قله ر سست {نااستوار} کنه. ادامه این روند، دماوند ر کم کم نابود کنه"

ایشون ادامه هاده: چرا ها کردن بی رویه هم پوشش گیاهی دماوند از بین بورده و خاک بشیه و بورده. به علاوه برسین گروه های چمند هزار نفری این قله طرفی، خله وره صدمه بزونه.

استاد کهرم اضافه ها کرده که:

بر اساس محاسباتی که انجام هدامه، اگه وضعیت نگهداری دماوند به همین شکل ادامه پیدا هاکنه و فکری به حال برداشت های کلان پوکه این کوه جا نوه، ظرف مدت ۲۰۰ سال، قله دماوند از بین شونه و اما {ما} ونه صفحات کتاب لا ونه چنخ دویم

ترجمه پارسی:

لباس سبز بر تنت
ساک بر دوش
شاید هم پلاک بر گردنت
مرا که دیدی قدم هایت را آهسته برداشتی
گفتی بر می گردم ، شوهر نکن!
چشم به راهم باش!
تکه سنگی را به شانه هایت زدم (اشاره به
سنتی در روستاهای مازندران)
راحت را گرفتی و رفتی.
سال های زیادی در مسیر راهی که رفته ای
کنار جای همان سنگ
و جبّ به وجب چشم به راه سپرده ام
نیامدی.
بیوفا!
ساکت آمد
پلاک آمد
سنگ درون ساکت آمد
بغض فرو خورده دلم به فریاد آمد
نو نیامدی!

سبز رخت دِیّه ته تن
ساک ته دوش
مره لس هدائی
بَتی امبه ، شی نکن
مه راه ر دار

بنه ی سنگ بوتمه بزومه ته دوش سر
ر

شه راه ر بکشی بوردی
خله سال ته بورد راه ر
بوته سنگ پلی مال

چش جا ، وجه ، وجه راه داری
کرده

نمویی

بی وفا ته ساک بمو

پلاک بمو

ساک دله ی سنگ بمو

مه دل نزه ونگ بمو

ته نمویی!

شاعر : فریده یوسفی

فرهنگ واژه ها و اصطلاحات یاری:

۱. او دنگ: [o dang]: او (آب) + دنگ = آبدنگ به معنای آسیاب آبی

۲. اودنگه سری: [odange sari]: به هنگام آسیاب کردن، کاری را به رایگان و به همراه آن برای شخصی که محصولش را در آسیاب آبی تبدیل می کند، انجام دادن. سری به معنی رایگان.

۳. بلو: بیل سرکج کوتاه

۴. بینجه تاشون [binje tashun]: بینج (شالیزار، شالی) + تاشون (هنگام تراشیدن، تراشیدن گاه) ب هنگام دروی گندم و شالی

۵. تیمه جار [time jar]: تیم (دانه، تخم) + جار (زار، مکان، مثل کشتزار)؛ خزانه ی نشا

۶. تاشی [tashi]: هنگام تراشیدن

۷. داره کر چینی [dare kar chini]: داره کر (خرمن های انباشته بر درخت) + چینی (هنگام چیدن و انباشتن آن)، به هنگام انباشتن خرمین ها (کرها) بر بالای درخت.

۸. روجاری [ru gari]: رو به معنی باز شدن، گشادگی رو، با روی باز و جار به معنی یار، یاور با ی نسبت. یاری، یآوری، با روی گشاده و با میل و رغبت.

۹. کله کلو [kale kalu]: شخم زدن و زیر و رو کردن زمین با بیل سرکج کوتاه قد (بلو). کلو به هر چیز سفت شده در اندازه های مختلف که ابتدا نرم و روان بودند. مثل قته کلو (قند کلوخ شده).

۱۰. کر [kar]: خرمین های انباشته شده از دسته های کسو

۱۱. کسو [kasu]: دسته های درو شده ی برنج

۱۲. کایری [kayyari]: کاریاری

۱۳. هم بندی: هم دوش کردن دو اسب یا دو حیوان را به یک بند (افسار) بستن.

خالی کَمَلِ لیفا ها کردن

برابر پارسی: آب در هاون کوییدن
برابر انگلیسی: to carry water in sieve

کنایه از کار بی حاصل و بی فایده!

پلنگ و بامشی دایی و خِرزانه

برابر پارسی: سگ زرد برادر شغال است.
برابر انگلیسی: One is as bad as the other

کنایه از یک قماش بودن!

در کابینه دوم به عنوان رئیس الوزرا به مجلس معرفی بیه که چون شه نماینده مجلس بیه، با رای بالا انتخاب بیه، ه اقدام به توقیف روزنامه ها مخصوصا روزنامه هایی که از ارگان حزب دموکرات و مخالف دولت بینه، هکرده.

سپهدار در کابینه سوم هم نخست وزیر بیه که ونه کابینه زیاد دوام نداشته و بعد سه ماه حکومت و به علت تجاوز عثمانی هاجنگ اسه با روس در غرب ایران، سقوط هکرده. وه این کابینه دله، امتیاز نفت مازندران ره به "خوشتاریا" گرجه تبعه روس هدا

در زمان وثوق الدوله محمد ولی خان والی آذربایجان بیه و ماموریت داشته که فتنه "سمیتقو" ره سرکوب هکنه که موفق نیه و بعد از کار، ماموریت دیگه ای به محمدولی خان ندانه، تا اینکه به دلیل فشارهای مالی در ۲۷ شهریور ۱۳۰۵ ه.ش بعد از اینکه شه وصیت نامه ره بنویشته شه سره دله در زرگنده تهران، تپانچه جا بزو شه شقیقه دله و شه خدره بکوشته! سپهدار شه وصیت نامه دله شه ریکا سه بنویشته: امیر اسعد، فوری مه نعلش ره راهی هکن تا امامزاده صالح دله بشورن و مره دفن هکنن. مسه برمه نکنین و تشریفات نیرین

گفته محمد ولی در اواخر عمر، مدام این شعر ره خوئسه مرا عار باشد از این زندگی / که سالار باشم، کتم بندگی

سپهدار هم در جواب باته:

"باغشاه! الحمدالله که از این ننگ خارج شدم و در املاک من هم هیچکس قدرت دخالت نخواهد داشت."

محمد ولی خان تنکابنی

بعدها به کمک سردار اسعد بختیار و مشروطه خواهان دیگه، بیمونه تهران فتح هکردنه و محمدعلی شاه ره سلطنت جا خلع هکردنه و قدرت ره در دست بیتنه.

سپهدار تنکابنی در اولین کابینه ای که مشروطه خواهان بعد از استبداد صغیر شکل هدانه، به سمت ریاست وزرایی انتخاب بیه.

محمد ولی خان "فرزند حبیب الله خان ساعدالدوله سردار" در سال ۱۲۶۴ ه.ق در روستای (دشتاج) از توابع (تنکابن) به دنیا بیمونه. ۱۲ ساله بیه که بیمو تهران و با درجه سرهنگی وارد خدمت نظام بیه و مامور حفاظت یکی از دروازه های تهران بیه. در سال ۱۲۹۸ به درجه سرتیپی برسیه و به "سردار اکرم" معروف بیه و به حکومت رشست و تنکابن برسیه، ولی این ماموریت خله کتاه بیه و دواره بورده تهران و مامور دفع فتنه ترکمن هایی بیه که به مرز استر آباد حمله کرده و زنان و کیجائون ره به اسارت به روسیه ورده. محمد ولی خان این ماموریت دله انا خله رشادت به خرج هدا و از ناصرالدین شاه لقب "ناصرالسلطنه" ره بیهته به حکومت استر آباد منصوب بیه.

در سال ۱۳۱۱ ه.ق وزیر "خزانه و گمرک" بیه و تا سال ۱۳۱۵ ه.ق در این سمت باقی بمونسه. در زمان سلطنت ناصرالدین شاه به مدت ۴ سال مامور حکومت گیلان بیه در سال ۱۳۲۱ ه.ق بیمو تهران و یکسال بعد حاکم آذربایجان بیه بعد از اینکه محمدعلی شاه، مجلس ره به توپ دوسه، مشروطه خواهان در آذربایجان شورش هکردنه که شاه، محمد ولی خان ره فرمانده قشون آذربایجان هکرده تا وشون سرکوب هکنه ولی چون نتونسه، از شه پست استعفا هدا و شاه هم قبول هکرده و وره به تهران احضار هکرده، ولی وه به تهران تشیه و به تنکابن بورده.

بعد از این ماجرا بیه که وه تغییر چهره هدا و به همراه مشروطه خواهان بیه. محمد علی شاه، وقتی متوجه بیه که وه به طرف مشروطه خواهان بورده، انا تلگراف به وه بزو باته:

"محمد ولی! محض فوق تمک به حرامی تو به دولت ترا از شئون دولتی خارج و املاک ترا خالصه نمودیم."

رسم و رسوم

بهنام توذری

چیز بعنوان هدیه اهشته! اُتا جَرِب، روسری یا پول!
الته الان کسی جرات نایته، بایه ر تحویل بشیره! الان
سیکون جا بعید نیه، بایه دله نارنجک بَهْلن!))
وشون عقیده این بیه که اتی وچه راحت تر دندون
در ایارنه و خله زحمت نِکَفنه! من به شخص وشون
حرف تایید کمه!! من دَکَل یاد نایمه که سَخْتی
بکشی بوم دندون در بیاردن اسّه!!))
نکته دیگه که شایان ذکر هسه!! عمومیت واژه ی
"سَری" هسه!
مثلا رسم "رَسِن سَری" یا "تَیرک سَری" یا
"روزه سَری"! از اونجه ای که ترسمی، شَـمـه
حوصله لو بوره، ایان رسم هم سِر فرصت توضیح
دَمی!

اتا رسم که هنوز با قدرت دارنه به شه زندگی ادامه دنه
دندون سَری یا به قول انگلیسی ها، توٹ سَری هسه!
این رسم از این قرار هسه که وقتی وچه اولین دندون
در بموته یا اینکه شواهد نشون هادن که در آینده ای-
نه چندان دور، قَرار لَته ی سَر دندون احداث بَوّه،
بر گزار بونه. قدیم وچه ی مار، شیر آش یا اُتا آش که
ونه دله حبوبات خله دَوّه، درس کرده! البته بعضی
مناطق لوبیا پته هم درس گَردنه! ولی الان مارون
استعفا هدانه و گت مارون اینکار انجام دَنه!!))
وقتی که آش پته، بایه گردنه و فامیل، رفق و همسایه
ر دانه. معمولا رسم بیه که اَوَن فامیل، اَوَن رفق و اَوَن
همسایه وقتی که خواسه بایه ر پَس هاده، ونه دله اُتا چیز

آغوز کا

سه روش بازی مختلف اغوز کا تا اسا کشف بیه که
الف - خریکی
ب - کشتی
ج - کل کلی
هسته.

خریکی :

همونی هسه که چند تا اغوز ره با فاصله معمولن ۴۰ تا ۶۰ سانت همدیگه جا کاشتنه و نوبتی اتا اغوز دیگه که نگه گننه جا بصورت خریکی یعنی بیه سر نونه اغوز بلند بواشه اون اغوزایی که دکاشتنه ره هدف گیرنه این روش تیله جا هم کا گننه.

کشتی:

هر نفر اتا جفت اغوز ره سرسَرین (روی همدیگه) کارنه و ونه جلو با فاصله حدود ۱۵ تا ۲۰ سانت محدوده ای به عنوان خریک سرنگ مشخص گننه و بازیکن بصورت خود جوش !!! هر کسی شه نوبت ره مشخص گننه (یعنی هر کی زودتر بوه) که شامل پیش - پیش دمال - ... - تا غار وونه بعد همه اننه اغوزایی که دکاشتنه پشت سر اسانه و شه نگه (اغوزی که ونه جا اغوزای دیگه ره هدف گیرنه) ره به ترتیب نوبت کفیل گننه و هر کی دیر تر دمه

زودتر ونه شه پرتاب ره انجام هده و هدفگیری هاکنه البته غار این کارا ره نکنه (نوبت ها این بازی دله گردشی هسه به این ترتیب که هر دور کسی این بازی دله گردشی هسه به این ترتیب که هر دور کسی که پیش هسه دور بعد غار وونه و همینجوری اتا اتا نوبت افراد عوض وونه) غار بتونه

شیطون دکاره (اتا جفت اضافه کارنه و شونه آخرین نفر جا و هدف گیری کنه) یا موج بواشه (یعنی هیچ کاری نکنه) که هر ۲ تای این روش ها هر چی اغوز آخر این دور بمونسه غار وونه یا بتونه مثل بقیه بازی هاکنه ولی اینجوری آخر سر هر چی بمونسه غار نیه اون خط خریک سرنگ هم به خاطر این هسه که کسی که کفیل کنه ونه نگه ونه بعد از اون خط خریک سرنگ بیه بخره و الا خطا محسوب وونه کل گشه بن: اتا اغوز (کل) ره شه گشه بن اشته و اعتقاد داشتنه که حریف با این کار نتونه خوار هدف بشیره در واقع یک جور ورد حساب بیه.

نگه: اتا اغوز که گذتر از بقیه هسه ره انتخاب گننه وونه جا شه هدف ره زتنه یا ونه دله ره خالی گننه و شن یا ریگ ونه جا پر گننه و ونه دور با چسب لنت پر گننه و اونوقت وه بونه اتا نگه تمام عیار.

کل کلی:

تمام مراحل مثل کشتی هسته فقط اغوزها ره اتا اتا کارننه.

غار کمیشان(کلت)

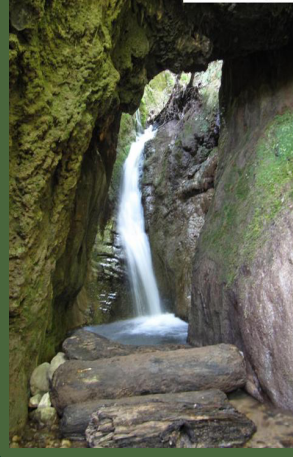
شهرستان نکا بین ۳۶ درجه و ۱۸ دقیقه تا ۳۶ درجه و ۵۰ دقیقه عرض شمالی و ۵۳ درجه و ۱۳ دقیقه تا ۵۴ درجه و ۰۳ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ واقع بئیه. وسعت این شهرستان ۸۱۳۵۸/۱ کیلومتر هسه که غرب و جنوب و ر جا به شهرستان ساری، شرق و شمال شرق و ر جا به شهرستان بهشهر و جنوب شرق جا به استان سمنان محدود بونه.

این شهرستان بر اساس آخرین تقسیمات کشوری، شامل یک نقطه شهری، ۲ بخش، ۵ دهستان و ۱۳۰ آبادی هسه. نکا تا سال ۱۳۷۴ از توابع شهرستان بهشهر بیه

این غار ۵ کیلومتری شرق نکا بئیه. دیوار بیرونی غار صخره ای به ارتفاع ۱۵ متر قرار داینه. عرض دهانه ی ۵ متر و ارتفاع آن ۵/۴ متر می باشد این غار در سال ۱۳۶۵ شناسایی بئیه.

آبشار گو کشان

پارک جنگلی و چشمه آب معدنی قرمرض

چشمه آب معدنی قرمرض اتا نقطه ی گردشگری مشهور نکا هسه. این چشمه ۱۰ کیلومتر شهر نکا جا فاصله داینه. معروفیت این چشمه به خاطر خاصیت درمانی (کلیوی) ونه او هسه.

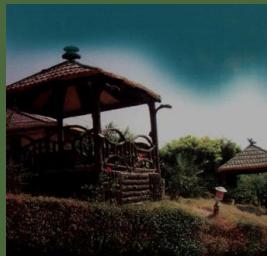
ساحل مروارید

سواحل نکا، نقشه جغرافیایی دله حدود ۵ کیلومتر هسه، متأسفانه بیشتر سازمان ها، کارخانه جات و نهادهای دولتی دست دره. اما به هر ترتیب ساحل مروارید نکا با امکانات مناسب و ساخت و سازهایی مثل آلچیق سرویس بهداشتی، دوش آب، امکانات اقامتی، قهوه خانه، پارک کودک، امکانات قایق سواری و .. خار ساحل به نظر رسنه

تپه نارنج باغ

تپه نارنج باغ از تپه های باستانی مربوط به پیش از تاریخ هسه. منابع تاریخی دله اتا گت ساختمان آجری تا سال ۱۳۴۹ ذکر بئی بیه. اسا این تپه سر اتا پارک تفریحی بزونه. این تپه به خاطر داشتن امکانات مناسب و زمینه دید مناظر شهر و ونه دور و ور، اتا خله مسافر و شهروند شه سمت کِشینه

گردشگری

نکا

رودخانه و منطقه جنگلی کوهسارکنده

منطقه زیبا و جنگلی و سرسبز، روستای کوهسارکنده و ر که شهرستان دله خله معروف هسه.

وجه تسمیه:

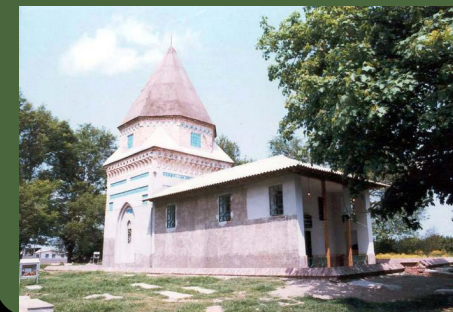
بعضی گننه که نکا کلمه ی نیزار-نیکاح-نکاه جا بموئه. زبان پهلوی دله "نی" به معنی شهر و "کاه" به معنی کوه هسه. یعنی شهر کوهپایه ای است. بعضی هم گننه کلمه ی نکا در اصل آناهیدگاه بیه که به مرور زمان به ناهیدگاه - ناهیکاه - نایکاه - نکاه و نکا تبدیل بئیه.

اتا روایت دیگه گننه که پس از شکست دارا (داریوش سوم) به دست اسکندر مقدونی و مرگ زود هنگام اسکندر و تقسیم مناطق مفتوحه به دست ونه سرداران بعضی از یونانیان این منطقه ساکن بئینه و از این جهت که وشون فاتح و پیروز بینه، وشون زبان یونانی دله « نکاتور » یعنی پیروز و فاتح گننه که این نوم همچنان اینجه خاک سر بموئنه.

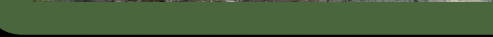
مسیر نکا به سمت هزار جریب ، در سه راه بندن ، راهی به سمت دهستان زارم رود شونه که سمت راست مسیر آگه ادامه هادیم یه وارد منطقه استخرپشت رسمی.

اتا دیگه اثر تاریخی و زیارتی نکا که هم مشهور هسه و هم ثبت بئییه امامزاده عبدالله روستای اطرب هسه . ساخت این بنای آجری مربوط به قرن نهم هجری قمری هسه. ونه دور و ور گت گت دار و ونه نما و معماری خله جذاب هسه.

اتا از معروف ترین جاذبه های زیارتی و گردشگری منطقه آستانه امامزاده پنج تن ارم هسه که هر سال اتا خله گردشگر شه سمت کشته.

این دریاچه که زبان محلی دله به «اسطل» شهرت داینه در ۷۵ کیلومتری شهر نکا قرار داینه که ونه ارتفاع دریای جا ۱۶۰۰ متر هسه و وسعت دریاچه کم اویی دله ۲/۲ هکتار هسه و فراوونی اوی دله تا ۵/۵ هکتار رَسینه.

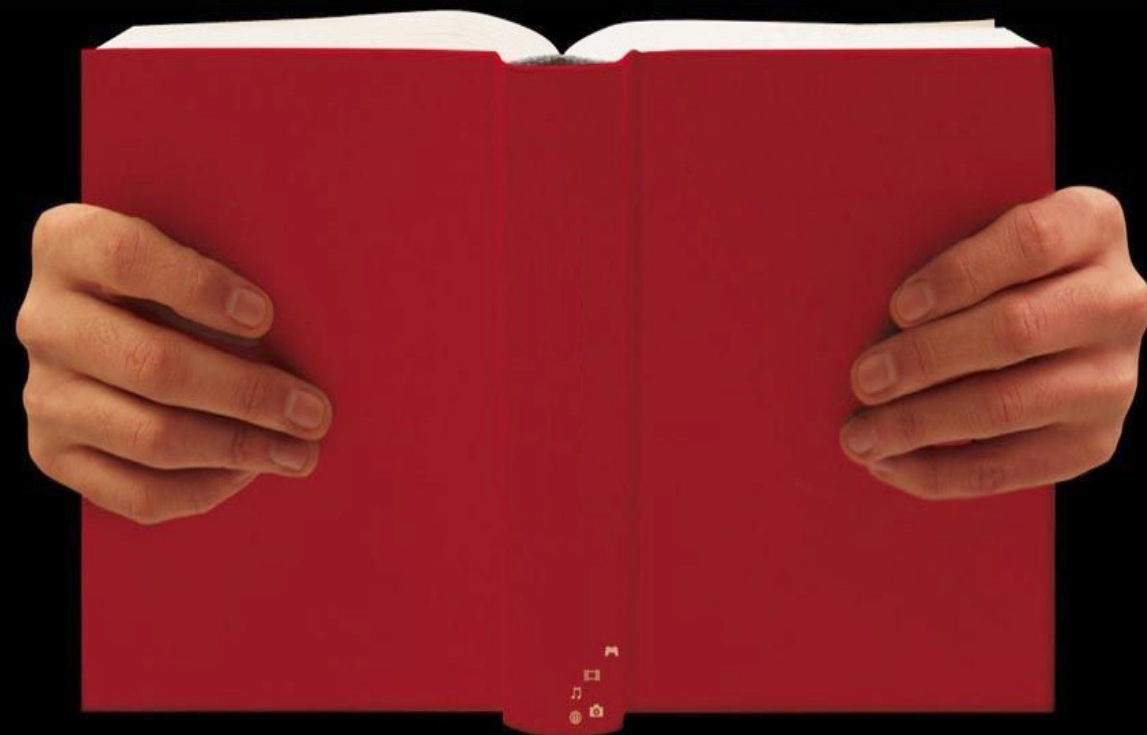

این ارتفاعات جز قشنگترین جاذبه های توریستی شهرستان هسه. کوههای ۲۵۰۰ متری چلم کوه دهستان استخر پشت دله واقع بئییه.

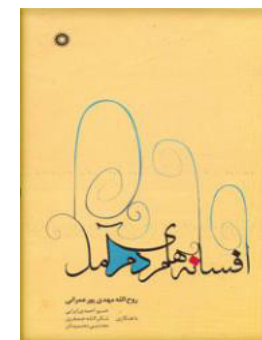

آیا آهنگ مازرونی دوست دارنی؟؟ آیا خوانی 24 ساعت آهنگ گوش هاکنین؟؟ آیا از دار دنیا فقط انا سیستم اینترنت هاشی دارنی؟؟ پس معطل نکنین!! کروم یا فایرفاکس یا خدای نکرد اینزنت اکسپلورر باز هاکنین ، آدرسی که این پن بزونه ر بنویسین و با منقبض هاگردن انگوس اینتر بزنین!!

آقایان خسرو احمدی ایرایی، شکرالله جعفری و مجتبی نصیریان افسانه ها ر جمع هاگردنه و آقای روح الله مهدی پور عمران ضمن تدوین، بر نوزده قصه از بیست قصه ی کتاب توضیح و تفسیر بنوشته.

انا نکته ی متمایز که این کتاب با کتاب های دیگه ونه واری جا داینه، همین نقد و نگاهی هسه که بعد هر افسانه دره! نکته ی دیگه بیشتر افسانه ها کم نظیر هسنه و تا اسا کمتر چاپ بئینه و اگه هم چاپ بئینه روایت ها خله فرق داینه.

افسانه های مردم آمل
نویسنده: روح الله مهدی پور
عمرانی
ناشر: آفرینش
زبان کتاب: فارسی
تعداد صفحه: ۵۶۸
سال انتشار: ۱۳۸۹

ماه قبل به اونجه برسیمی که لمه نقش بزه بیچی، اسا خوامی همون رویه پیش بشیریم و تا بالاخره این ماه اتا لمه شسه، بسازیم!

قالب دوسن:

این مرحله ی دله "چشت بسته" {آب پاش} جا، کُل بخرده او ر پشم سر شنه تا پشم او ر تن بشیره. تفاوت اصلی بین لمه سو ها کردن ای آن د تا منطقه اینجه هسه رامسر ور کرباس همون سمت جا که چو دره، لوله کتنه. اتی لمه کرباس دله، چوی دور پیچ خینه. وقتی لوله بشیه، اتا رسن جا د طرف چو ر ونه و رسن شه گردن پشت ورنه. اسا چک جا کرباس چخ دمی تا رسن ونه دور کامل دپیچه. اسا رسن گردن پشت جا درایارمی و قالب ر قایم ومی. اسا چک جا وره مالش دمی و جابجا کمتی. ونه ۴۵ دقیقه تا یک ساعت این کار انجام هادیم ..

باز ها کردن قالب و خار ها کردن و آبی دوسن:

وقتی که مالش تعوم بشیه، این مرحله دله پش دنی ر دماسینه. اسا لمه ر چخ دته تا ونه نقش دیار بوئه، اگه عیبی داره، درس کتنه. لمه گوش گوش صاف کتنه. اگر لازم بویه، وره پش اضافه کتنه یا اگه اضافی داره، ونه سر جا گیرنه. اسا ونه سر کُل بخرد او شنه و وره کرباس دله پیچنه با این تفاوت که اسا لمه نقش داخل گفته، اسا ایی مالش دته.

باز ها کردن د واره و بهشتن لمه تخته ی سر:

این مرحله ی دله لمه ر در کرباس دله جا درایارمی و تا تخته ی سر که معمولا سه متر طول و ۵۰ سانتی متر عرض داینه، اهلنه و ونه سر کُل بخرد او شنه و چک و په جا وره مالش دته! وقتی قشنگ وره مالش هدانه، لمه ر تخته سر جا گیرنه وره کوپ سر، که کارگاه کف دره اهلنه که این کار "ولنگ" گته. ونه ول و ولی و قایده ر درس کتنه و دست جا وره صاف و مرتب کتنه. اسا لمه ر قالب جا درایارنه و لوله کتنه و چک جا وره دور دته. اگه جایی اضافی پشم دوئه، وره تش جا سوزنه.

محصولات مختلف لمه ی جا درس کتنه:

لمه مازرون دله نقش اساسی دارنه، کینگ بئی جا بشیرتا شولا (کردی)، عرق گیر، لمه، تلیک (تهلیک)، کلاه گیر.

شولا (کردی):

ساده هسه و عموما سیو رنگ. پالتو و موئه با این فرق که اوسنی نداینه. چپون وقتی خواسته صحرا بورن شه دوش اهشتنه و یا باخستن موقع، شه بن اهشتنه

تلیک (تهلیک):

هم لمه و هم تهلیک اتا جور پسات بونه با این فـرق که تلیک زیور (دندانه اره ای) نقش دور داینه، ولی لمه زیور نداینه.

کلاه گیر:

معمولا سیو رنگ هسه. شولا ر موئه. تنها فرقی که شولای جا داینه این هسه برعکس شولا که بلند هسه، کلاه گیر کتاه هسه و قـوار موئه.

عرق گیر:

اسب (یا خر یا قاطر) دوش سر اهشتنه، یعنی بین پالون (یا زین) و اسب تن اهشتنه.

چنگل قلیه

مواد لازم:

چنگل آتا کیلو
مرجی آتا دهیل
باکله دتا دهیل سر پر
سیر ۱۰ تاچگه
اسفنا آتا دسه
نعنا آتا دسه
تره آتا دسه
سیر گلام آتا دسه
چنگل برگ آتا دسه
نارنج او آتا لیوان
راغون و نمک به مقدار لازم

طرز تهیه:

خدمت شه جان رفقون عرض هکنیم اول چنگل ره پاک کئینی وره رز رز کئینی، مرجی هم خارخار پاک کئینی و آتا لوه گیرینی مرجی و چنگل و باکله ره الینی بیجه. مدت زمان بیتن این مواد حداقل د ساعت هسه چون باکله ونه خارخار بیجه و له باوه البته تاکید بونه که این مدت زمان تونه متفاوت بوئه. چنگل قلیه از خراک هائی هسه که زمان زیادی بیتن اسه ورنه. بعد از اینکه مطمئن بهینی چنگل بیته و باکله له بزو، موقعی هسه که ونه سبزی ره اضافه هکنین سبزی ره خارخار پاک هکنین، رز هکنین و به چنگل اضافه هکنین و بلین آتا ساعت دیگه بیجه اگه بدینی خراک او دره سوزنه توننی ات کم آب جوش ونه دله دکنین، بعد نویت به سیرداغ رسته، سیر ره پوس هکنین و بسویین و آتا لاغلی دله آتا نصف کچه راغون دکنین و وره داغ هکنین و به مواد قبلی اضافه هکنین. الان دیگه ونه کله سو ره کم هکنین. کم کم نارنج او ره هم لوه دله دکنین، (تاکید بونه که میزان نارنج او به ترش کتاری شما بستگی دارنه همچنین به شیرینی چنگل). اسا بلین شمه غذا نم نم سو بیجه. نمک این غذا ره شه میزان هکنین. از بیتن این غذا وقتی مطمئن بوننی که ونه باکله بیت و کاملاً له بزه بوئه.

لطفاً به تذکرات زیر توجه هکنین:

۱. همیشه قبل از چنگل قلیه بیتن از پجا یا نپجا بودن باکله باخور بویین. (ستاد شی مارگیری)

۲. اگه خواننی شه کدبانوگیری ره نشون هدین شمه غذا خوش رنگ باوه توننی نصف به نصف از اسپه چنگل و قرمز چنگل استفاده هکنین و همیشه از اینکه شمه چنگل چو دارنه یا نا؛ مطمئن بویین (ستاد کدبانوگیری)

۳. اگه خداوند نظر رحمت شمه رو بشته؛ شمه چنگل قلیه گوش شیطون قول خار از او دریمو و از اونجه ای که مطمئن آتا رقیب سرسختی مثل یاری (جاری) شمه شی مار سره دره، حتماً آتا کاسه چنگل قلیه شه شی مار و سه هدین و ونه اعتماد به خدش جلب هکنین (ستاد کینگ جاکری)

پی نوشت:

به قول نگارنده گت نه: یاری یاری آتا رشت آتا ساری

۴. اگه خواننی چنگل قلیه مزه ره واقعاً احساس هکنین و از بخردنش لذت بورین حتماً وره سرد سرد بخرین چون ترشی ترشی کته و خله خله مزه دارنه (ستاد حمایت از دله بتمها و ستاد حمایت از ترش کتارها)

عکس : مهدی مدبری
پتیز ما - سوادکوه

عکس : ربیع فیروزجا
آبشار شی الیم، بند پی، بابل

عکس : هانیه شکبیا
نکا

عکس: مازیار حیدری
رامسر

www.facebook.com/mazeroniha

آدرس صفحه ی "مازرونی ها" در فیسبوک :

www.facebook.com/groups/mazeroni

آدرس گروه "مازرونی ها" در فیسبوک :

mazeroniha.blogfa.com

آدرس وبلاگ ماهنامه مازرونی ها :

mazeroniha@gmail.com

آدرس ایمیل ماهنامه مازرونی ها :

